

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีน ต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
ผู้ศึกษา	นายทวีศักดิ์ ตั้งปฐมวงศ์
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์กุลธรน ธนาพงศธร, รองศาสตราจารย์สีดา สอนศรี และ อาจารย์ ดร.วินัย ผลเจริญ
ปริญญา	ร.ม. สาขาวิชา การเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2554

บทคัดย่อ

จีนเป็นประเทศที่มีความใกล้ชิดทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ กับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ท่ามกลางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและบทบาททางการเมืองระหว่างประเทศของจีนที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีนต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงทวีความสำคัญและมีความซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองจีนต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยใช้การศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองจีนต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองจีนต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วส่งผลให้รัฐบาลจีนต้องการเปิดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงมากขึ้นเพื่อให้เป็นปัจจัยกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคให้เข้มแข็ง เช่น สนับสนุนการสร้างเส้นทางคมนาคมขนส่ง เป็นต้น 2) ปัจจัยด้านพลังงาน จากความต้องการสร้างความมั่นคงทางพลังงานเพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ จีนมีความต้องการทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองการผลิตในภาคเศรษฐกิจจึงจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งทรัพยากรในประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 4) ปัจจัยด้านเสถียรภาพการเมืองภายใน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนเป็นการเจริญเติบโตที่กระจุกตัวตามเมืองริมชายฝั่งทะเลตะวันออก รัฐบาลจีนต้องการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่ตอนในของประเทศที่มีปัญหาความยากจนและเป็นพื้นที่ของชนชาติส่วนน้อย

ซึ่งติดต่อกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและกระจายการพัฒนา เศรษฐกิจให้ทั่วถึง

ด้านปัจจัยภายนอกที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองจีน ต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ 1) ระบบการเมืองระหว่าง ประเทศจีนต้องการมีบทบาทในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเพื่อสร้างรายได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ ในระบบการเมืองระหว่างประเทศและ 2.ท่าทีของสหรัฐอเมริกาและอินเดีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีความหวาดระแวงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีนที่มีบทบาทมากขึ้นในอนุภูมิภาค แม่น้ำโขง

โดยสรุป ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ส่งผลให้บทบาททางเศรษฐกิจและการเมืองของจีน ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเพิ่มมากขึ้น บทบาททางเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 2010 จีนเป็นประเทศผู้ ลงทุนรายใหญ่ใน ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม และประเทศไทย บทบาทด้านการเมือง จีนเป็น ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางเศรษฐกิจและการทหารแก่ลาว กัมพูชา และพม่า บทบาททาง เศรษฐกิจและการเมืองของจีนที่เพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำ โขง ข้อมูลในงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเพื่อวางนโยบายความร่วมมือระหว่างจีนกับ ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

TITLE Factors Determining the Economic and Political Relationships of China with Greater Mekong Sub-region Countries

AUTHOR Mr. Thaweesak Tangpathomwong

ADVISORS Assoc. Prof. Kunthon Thanapongsathorn, Assoc. Prof. Sida Sornsri and Dr. Winai Pholchareun

DEGREE M.P.S. **MAJOR** Political and government

UNIVERSITY Maharakham University **DATE** 2011

ABSTRACT

China has a close economic, political, geographical, and historical relationships with the Greater Mekong Sub-region countries. Being experienced in economic growth and increasing international political role, China has increasingly complex economic and political relationships with the Greater Mekong Sub-region countries. The objective of this research is to study the factors determining economic and political relationships of China with the Greater Mekong Sub-region countries. The methods used are documentary analysis and interview.

The research shows that there are both internal and external factors that determine economic and political relationships of China with the Greater Mekong Sub-region countries.

Internal factors are economic, energy, natural resources, and internal political stability factors respectively. In the economic factor, rapid economic growth of China results in increasing economic relationship of China with many countries in the Greater Mekong Sub-region in order to encourage economic development such as the construction of roads. In the energy and natural resources factors, China has to create and maintain energy and natural resources security in order to feed its economic sector. As a result, China wants to seek the sources of energy and natural resources in many countries of the sub-region. In the political stability factor, the problems of income inequality and poverty threaten its political stability. So, China has to accelerate the development of the poor areas near the border between China and other countries in the sub-region.

External factors are international political system and the attitudes of the United States and India. In international political system, China wants to increase its role in the sub-region in order to gain comparative advantage in its strategies. In the attitudes of United States and India, these two countries fear that China may have an overly increasing economic and political roles towards other countries in the sub-region.

In conclusion, the study indicates that the above mentioned factors resulted in economic and political role of China in the Mekong sub-region increased, especially in economic dimension. For example, in 2010 China is the main investor in Laos, Cambodia, Burma, Vietnam, and Thailand. Political dimension, China is the main contributor to support military help to Laos, Cambodia, and Burma. This research will be useful to policy makers to collaborate between China and Greater Mekong sub-region countries.